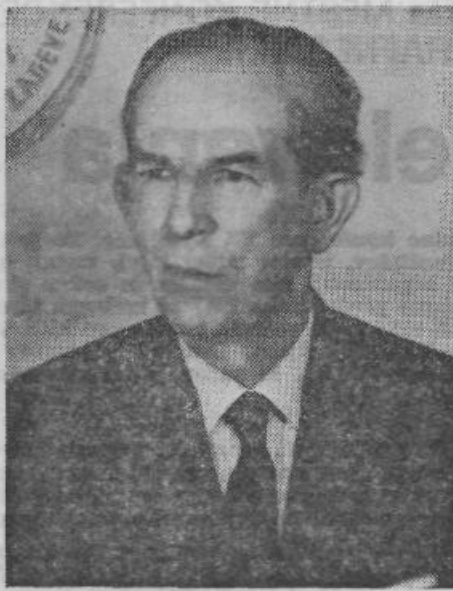

Krajevne skupnosti

Stane Majcen in Ludvik Kreč

Vinko Mavec

Tudi SZDL na Vodmatu dela po akcijskem programu

V četrtek, 15. II. 1973 so se na sestanku zbrali člani krajevne konference SZDL Stari Vodmat. Obravnavali so kadrovske politiko, največji del razprave pa so posvetili akcijskemu programu za letošnje prvo polletje.

Zastavili so si precej nalogo. Sodelovali bodo pri oblikovanju izhodišč družbenoekonomskega razvoja občine in samega mesta. Na razširjenih sejah bodo obravnavali samoupravne odnose med občino in krajevno skupnostjo, posebno pozornost pa bodo posvetili javni razpravi o oblikovanju dopolnilne ustave, zlasti pa o delegatskem sistemu.

Tudi sam izvršni odbor ima precej nalogo. Tako bodo skušali hišnim svetom kot samoupravnim mehanizmom na stanovanjskem področju najti mesto v naši zakonodaji. Marca in aprila bodo izvedli krajšo anketo med prebivalci Vodmata o delu SZDL in o možnostih večjega sodelovanja med krajevno konferenco SZDL in občani. Ob tem pa bodo skušali še bolj poglobiti sodelovanje z ostalimi družbenopolitičnimi organizacijami na Starem Vodmatu.

V svojem programu niso pozabili niti na kulturno življenje občanov. Potrudili se bodo, da bo kulturna dejavnost na terenu živahnejša, organizirali pa bodo tudi javno razpravo »Kultura in kulturno življenje v krajevni skupnosti«.

Ob sodelovanju obeh prizadetih bodo razpravljali o problemih šole »Dr. Potrča« in vzgojno varstvene ustanove Stari Vodmat, v marcu pa bodo organizirali predavanje o vprašanjih Indokine (vojni proces, podpis mirovnega sporazuma in posledice) v aprilu pa predavanje o notranjih gospodarskih in političnih vprašanjih. Izvršni odbor si bo tudi prizadeval poglobiti sodelovanje z zvezo sindikatov, kar se do sedaj nekoliko zanemarjalo, pa tudi pomoč mladim bo odslej večja.

Med zadnjimi nalogami je tudi sklep, da bodo aktivno sodelovali pri izdajanju občinskega glasila SZDL »Dogovor«, vzporedno s tem pa tudi analizirali možnosti boljšega obveščanja prebivalcev Starega Vodmata.

LOJZE CEPUS

Nujen dvoizmenski pouk?

Leta 1964 so na Starem Vodmatu dobili šolo, ki je bila takrat pojem modernosti in tudi funkcionalnosti. Zgrajena je bila za sedemnajst oddelkov in nekaterim se je zdela kar prevelika. Takrat vodmatski okoliš še ni bil dograjen in tako so se v to šolo vpisovali lahko tudi otroci iz drugih občin v Ljubljani. Šola v Mostah pa je bila tudi preveč oddaljena, tako da so nekateri Moščani hodili raje na Vodmat v šolo.

Letos pa je nastal velik problem. Šola ima danes 26 oddelkov in je prenatrpana. Učilnice imajo v prostorih, ki so bili namenjeni prej za vse kaj drugega. Danes je med 650 otroki le malo čez polovico vodmatskih učencev, ostali pa so od drugod. Terenske organizacije so se dolga leta bojevale za šolo na tem območju, danes pa, ko jo imajo in ko bi želeli otrokom nuditi tako šolanje, kot so si ga zamislili, lahko samo ugotovijo, da je edini izhod dvoizmenski pouk. Kaj bi tak pouk prinesel s seboj, vemo. Odpadlo bi popoldansko varstvo, kabinetske pouke tudi ne bi bilo več, »popoldančki« bi ostali dopoldne sami doma, ker so starši pač v službi in tako bi zopet trpela na koncu šola. Kakšna je torej rešitev? Šola bi bilo potrebno dograditi, vendar je ni v naslednjem petletnem planu za to območje in najbrž po dograditvi tudi ne bi zadostovala več. Društvo prijateljev mladine na tem območju zato predlaga: če bi star-

še otrok iz drugih občin obvestili, da bodo njihovi otroci hodili tudi popoldne v šolo, bo najbrž večina poiskala šolo kje bližje domu. Znano je namreč, da vozijo v vodmatsko šolo otroke celo iz Šiške, čeprav imajo tam dovolj šol. Nasploh bo pri reševanju tega vprašanja Vodmatčane vodil sklep, da njihovi otroci ne smejo trpeti na račun tistih, ki zasedajo prostor v vodmatski šoli bolj zaradi prestiža kot zaradi potrebe.

NADA GAŠPIR

Preskrba na Starem Vodmatu včasih tudi šepa

Območje Starega Vodmata sicer sodi v občino Center, vendar je od njeja toliko odmaknjeno, da gospodinjam ni preveč pri roki obiskovanje in nakupovanje v mestnih trgovinah. Kar potrebujejo za vsakdanjo kuho in druge gospodinjske zadeve, poiščejo kar v vodmatskih trgovinah. Večkrat pa morajo vseeno v trgovine v središču mesta, ker v bližnjih ne dobijo vsega. Kako so torej založene vodmatske trgovine? Nekaj gospodinj nam je takole odgovorilo:

Sonja Kapus: »Z založenostjo trgovin, predvsem z našo samopostrežbo, nismo vedno zadovoljne. Vzemimo za primer pralne praške — določenih vrst ni vedno, pa tudi izbira je slaba. Tudi delikatesa se ne more ponašati z izbiro. V ostalih takih večjih trgovinah lahko dobimo globoko zmrznjene ribe, tu jih ni nikoli. Tudi kisle zelenjave — repe, zelja večkrat ni. Galanterijsko blago moramo poiskati v mestu, ker je naša edina taka trgovinica slabo založena. Dotakniti se moram še postrežbe. Čeprav imajo tri, deluje ponavadi samo ena blagajna. Na območju imamo še dve prodajalni kruha in eno prodajalno za sadje.«

Anica Voje: »S preskrbo sem bolj slabo zadovoljna. Določenih artiklov večkrat zmanjka, recimo bel zdrob. Meso kupujem tudi v samopostrežbi. Je kvalitetno, vendar dražje kot drugod, pa tudi take izbire ni. Se mi zdi,

da je boljša Merkatorjeva trgovina. Tudi z nabavo zelenjave nisem zadovoljna. Včasih je ni, včasih je slaba... Pogrešam tudi kruhovo pecivo, ponavadi se dobijo samo žemlje.«

Tončka Jagodic: »Včasih se zgodi, da ni vsega. Zvezda olja večkrat ni, tudi drugih stvari večkrat zmanjka. Zelenjava je včasih dobra, včasih ne. Pa meso! Sicer je kvalitetno, vendar veliko dražje kot drugje. Prav gotovo pa ni toliko kvalitetno, kot bi po ceni moralo biti. Sem tudi kupec cigaret in moti me, da jih nimajo v trgovini, ampak v bifeju. Po tekstilne izdelke hodim v mestne trgovine. Mislim, da je Merkatorjeva trgovina v Mostah bolj založena.«

To so torej mnenja treh gospodinj. Vse bi rade vsaj najnujnejše stvari in jedi kupovale čim bližje. Včasih jim to uspe, včasih ne. Večkrat morajo zato na živilski trg ali pa celo v Moste v trgovino. Torej to pomeni, da so nekatere trgovine, ki so bolj oddaljene od centra Ljubljane, bolj založene kot so vodmatske. Kaj več o tem smo skušali izvedeti pri poslovodkinji samopostrežne trgovine na Starem Vodmatu, vendar »izjave za časopis« ni hotela dati.

N. G.

Hišnim svetom več veljave

Kaj pravijo o delu hišnih svetov Vodmatčani

Pred leti so v večjih stanovanjskih zgradbah obstajali hišni sveti, ki so bili skoraj povsem samostojni; razpolagali so s precejšnjo vsoto denarja, skrbeli za marsikaj in na njihovem delovnem področju so imeli precej pristojnosti. Potem pa so prišle spremembe in od vsega skupaj je ostalo le še ime: hišni svet. Hoteli smo izvedeti, kaj danes pravzaprav delajo hišni sveti, kaj o njih mislijo njihovi predsedniki in kakšni naj bi po njihovem mnenju hišni

sveti bili. Dejstvo je namreč, da danes zelo težko najdete človeka, ki bi z veseljem prevzel funkcijo predsednika hišnega sveta in večkrat se to zgodi skoraj na silo. Zato tudi ni čudno, da je toliko teh organov nedelavnih, slabih. Zakaj je tako?

Vinko Mavec: »Danes je s hišnim svetom takole: ni pravna oseba, nima svojega denarja, skratka nič. Navajeni smo bili, da smo se pri opravljanju dela na kaj oprli, včasih smo imeli tudi denar, danes ni ostalo nič. Tudi stanovalci že kar pozabljajo, da še obstajajo hišni sveti; seveda se ga hitro spomnijo, kadar je treba kaj popraviti. Ponavadi jim niti ne moremo pomagati, ker nimamo denarja niti za popravilo najmanjših okvar. Pri vsem tem pa se mi zdi, da sta hišni svet in Dom premalo povezana, premalo je stikov med njima.«

Stane Majcen: »Hišni svet izvolimo na zboru stanovalcev. Na tak zbor pride komaj ena tretjina vseh nosilcev stanovanjske pravice. Veliko je namreč tudi takih, ki so nezainteresirani za dogajanja v hiši, razen seveda takrat, kadar se njim kaj pripeti. Takrat je hišni svet dober. Mislim, da je pri nas drugače hišni svet kar delaven. Imamo organizirano ekipo civilne zaščite, delamo pa tudi na družbeno političnem področju. Težave pa so take: na primer, danes ni nobenega predpisa, kako naj hišni svet določene zadeve ureja in kakšne kompetence ima pravzaprav. Tako marsikje sploh ne dela. Vse je danes odvisno le od samoiniciative.«

Tudi podjetje DOM hišne svete premalo upošteva. Končno blok ni samo ena stranka, ampak že kar cela vas.«

Bogomir Korbar: »Mislim, da danes za hišne svete ni vse urejeno. Potrebno bi vsaj nekaj denarja, tako kot je bilo včasih. Koliko je takih drobnih popravil, ki so nujna in bi se lahko hitro opravila, pa ni denarja zanje. Čakati moramo na DOM, ki pa je prepočasen in tudi zelo drag. Veliko ceneje bi bilo, če bi popravilo lahko naročili kje drugje. Zaradi pomanjkanja denarja pa tega ne moremo. Sploh je premalo povezave med hišnimi sveti in DOMOM. Saj smo vendar tudi v hišnem svetu stanovalci.«

Upravnik Doma Vehovar pa nam je ob tej priložnosti povedal tole: »Hišni sveti si nepravilno razlagajo svoje pravice, ker so bili pred leti pravna oseba. Da nimajo več opravka z denarjem, so sami krivi. Včasih so razpolagali z večjimi vsotami denarja in ga nesmotrno uporabljali. Strehe so bile nepopravljene, denar je šel za modernizacijo stanovanj. Glede povezave hišni sveti — DOM naj rečem to: ta povezava je toliko časa, dokler določenim hišnim svetom ustrežemo. Ko pa enkrat tega ne moremo, smo »grdi«. Vidijo le svoje potrebe, ne pa možnosti v denarju. Res je, da večkrat pride do tega, da vsega ne popravimo, da zakasnimo itd., to pa je zato, ker stanarina ni ekonomska in imamo premalo denarja za vse potrebe. Pa še nekaj, hišni sveti niso delali takrat, ko so imeli denar, niti ne delajo sedaj, ko ga nimajo. Kako urediti to zadevo? Plačati vsaj predsednike. Denar ponavadi uredi vse probleme.«

Hišni sveti torej zahtevajo več pristojnosti v svojem delu in seveda več denarja. Ali se bomo odločili, da jih pustimo take, kot so — brez denarja in brez kompetenc, ali pa jih bomo vsaj delno plačevali in tako nudili boljše pogoje za njihovo dobro delo?

L. C.

Na Celovški cesti

Kako na Gorenjsko? Jasno, skozi center!